



**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU BUDŽETA-PRORAČUNA U FBiH
SARAJEVO**



Ložionička 3, 71 000 Sarajevo, Tel/Fax: + 387 (0) 33 221632, www.saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

(Bosanski jezik)

**IZVJEŠTAJ O POSLOVANJU
UREDA ZA REVIZIJU BUDŽETA/PRORAČUNA U FBiH
za 2004. godinu**

Sarajevo, mart 2005. godine

SADRŽAJ

1. UVOD.....	1
2. ORGANIZACIJA UREDA ZA REVIZIJU, KADROVI I EDUKACIJA UPOSLENIH.....	5
2.1 Organizacija Ureda za reviziju.....	5
2.2 Kadrovi.....	6
2.3 Edukacija uposlenih.....	7
Edukacija u organizaciji Švedskog ureda za reviziju	7
Interna edukacija uposlenih.....	7
Ostala edukacija uposlenih	8
3. STALNA SREDSTVA I IMPLEMENTACIJA IT STRATEGIJE	9
3.1 Stalna sredstva.....	9
3.2 Implementacija IT strategije.....	9
4. REVIZIJA FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	11
Osvrt na IT revizije.....	18
5. JAVNI IZVJEŠTAJ O REVIZIJI BUDŽETA/PRORAČUNA FBIH ZA 2003. GODINU	21
5.1 Saradnja sa Odborom za ekonomsku i finansijsku politiku Predstavničkog doma Parlamenta FBiH i sa Odborom za ekonomsku i razvojnu politiku, finansije i budžet Doma naroda Parlamenta FBiH.....	21
6. OSTALE AKTIVNOSTI UREDA ZA REVIZIJU	23
6.1 Učešće u radu Koordinacionog odbora.....	23
6.2 Saradnja sa međunarodnim institucijama.....	23
6.3 Ostale aktivnosti.....	24
7. FINANSIJSKO POSLOVANJE UREDA ZA REVIZIJU U 2004. GODINI	25
8. ZAKLJUČAK.....	27

1. Uvod

Ured za reviziju budžeta/proračuna u FBiH svoje aktivnosti i zadatke u 2004. godini izvršavao je u skladu sa usvojenim Planom i programom rada Ureda za reviziju budžeta/proračuna u FBiH za 2004. godinu (u daljnjem tekstu Ured za reviziju). Djelokrug rada i ovlaštenja Ureda za reviziju propisani su Zakonom o reviziji budžeta/proračuna u FBiH («Sl.novine FBiH», br. 48/99), kojim su također uređeni i organizacija, rukovođenje, finansiranje, izvještavanje, osiguranje kvalitete rada itd.

Ured za reviziju za protekle četiri godine svoga postojanja i djelovanja nastojao je iz godine u godinu postizati što bolje rezultate i bilježiti pozitivne pomake u svakoj sferi svoga djelovanja. Tako se za proteklu, 2004. godinu, može reći da je, pored toga što je u cijelosti izvršen Plan i program rada bila uspješna i u pogledu postizanja kvalitetnijih revizijskih izvještaja, kao i sistematičnijeg pristupa u planiranju i izvršavanju svakodnevnih zadataka. Pored redovnih radnih aktivnosti i kontinuiranog usavršavanja osoblja Ureda za reviziju, u prošloj godini, Ured za reviziju je, radi uspješnijeg izvršenja Plana i programa rada, izvršio grupisanje subjekta revizije u četiri grupacije, uz određivanje voditelja za svaku od grupacija, čime je pojednostavljen pristup dobrom planiranju, kontinuiranom praćenju izvršenja plana, kao i stalnoj komunikaciji revizora sa višim revizorima (vođama svake od grupacija), sa ciljem obavljanja što uspješnije revizije. Sve aktivnosti praćene su i analizirane na Kolegiju Ureda za reviziju, koji je pod rukovodstvom generalnog revizora i zamjenika generalnog revizora, u protekloj godini održao 21 sastanak. Na početku protekle godine Kolegij Ureda utvrdio je politiku rada i djelovanja Ureda za reviziju, usvojio Plan i program rada za 2004. godinu, Izvještaj o radu za 2003. godinu, kao i druga prateća stručna revizijska akta. Tokom godine Kolegij je aktivno pratio i uključivao se u u sva značajnija pitanja iz domena revizije, razmatrao revizijske izvještaje, zauzimao jedinstvena stručna stajališta o određenoj temi iz revizijske prakse i usvajao obavezujući zadatke i zaključke za sve uposlene, vezano za svakodnevno izvršavanje tekućih poslova u Uredu za reviziju.

Uz primjenu Vodiča za reviziju, kojim je utvrđena metodologija revizijskog rada, i primjenu međunarodnih INTOSAI revizijskih standarda, revizori Ureda za reviziju bili su usmjereni na ekonomično, efikasno i uspješno obavljanje revizije. Pored toga, primjenom Vodiča u toku rada, željelo se postići objektivno, nepristrasno, neovisno i sigurno revizijsko mišljenje.

Zahvaljujući doniranoj računarskoj opremi, krajem 2003. godine od Švedskog ureda za reviziju, koja je bila u punoj funkciji u 2004. godini, Ured za reviziju je ostvarivao bržu i efikasniju poslovnu komunikaciju između područnih ureda, a i ponaosob između revizora u revizijskim timovima, čime je unaprijeđen rad cjelokupnog Ureda i obezbijeđen savremeniji i kvalitetniji pristup reviziji. Pored navedenog, predstavnici Švedskog ureda za reviziju, shodno potpisanom Sporazumu o razumijevanju na nivou sva tri SAI-a u BiH u unapređenju revizije javnog sektora, bili su prisutni u toku vršenja revizija sa određenim revizijskim timovima, i izvršili su i uvid u cjelokupan proces revizije. Pored toga, tokom protekle godine, u organizaciji Švedskog ureda za reviziju povremeno su održavane radionice sa sudjelovanjem predstavnika iz sva tri SAI-a u BiH, na kojima su prenošena pozitivna iskustva iz oblasti finansijske revizije, upoznavanja sa predstojećom revizijom učinka, sudjelovanja (putem Koordinacionog odbora institucija za reviziju u BiH) u izradi nacra izmjena i dopuna zakona o reviziji, izrade jedinstvene politike komunikacija sa okolinom, kao i druge aktualne teme iz oblasti revizijske funkcije.

Pored toga što je Ured za reviziju imao stalnu suradnju sa Švedskim uredom za reviziju, u protekloj godini bilježi i druge aktivnosti iz domena stručnog usavršavanja u organizaciju USAID-a (RIG Budimpešta) vezano za planiranje revizije, zatim EUPPP- a (Program podrške Europske unije sistemu javnih nabavki u BiH) vezano za primjenu Zakona o javnim nabavkama u BiH, određeni broj studijskih putovanja u inozemstvo radi sticanja stručnih iskustava i znanja, a predstavnici Ureda za reviziju odazivali su se pozivu i sudjelovali u domaćim stručnim sastancima i seminarima na teme koje su direktno ili indirektno vezane za obavljanje revizijske funkcije.

Pored navedenih aktivnosti menadžment Ureda za reviziju je posebno učestvovao je u radu Koordinacionog odbora formiranog na nivou sva tri SAI- a u BiH, na kojemu se donose zajednički dokumenti, utvrđuju smjernice djelovanja i ostvaruju kontakti sa međunarodnim institucijama iz oblasti revizije.

Ured za reviziju u protekloj godini bilježi i posjetu revizora SIGMA PERR REVIEW (Francuska organizacija, pod pokroviteljstvom Europske unije), čiji revizori su izvršili reviziju rada Ureda za reviziju i očekuje se da će nacrt izvještaja o reviziji biti dostavljen Uredu za reviziju u prvom tromjesečju 2005. godine.

Cilj svih aktivnosti i zadataka izvršenih u 2004. godini, kao i edukacije osoblja za vršenje kvalitetne revizije, je postizanje transparentnosti i jačanja upravljanja u trošenju javnih sredstava, povećanja odgovornosti javnih zvaničnika, kao i povećanja efikasnosti cjelokupne državne administracije.

U skladu sa Planom rada za 2004. godinu Ured za reviziju je izvršio reviziju finansijskih izvještaja korisnika budžeta u FBIH, budžeta kantona, budžeta općina, izvanbudžetskih fondova i javnih preduzeća sa većinskim državnim kapitalom. Također, u skladu sa godišnjim planom rada vršene su i specijalne revizije po odobrenju Parlamenta FBIH, a na zahtjev nadležnih institucija i ministarstava.

Posebna pažnja u 2004. godini posvećena je obavještavanju javnosti o rezultatima rada Ureda za reviziju, bilo putem davanja izjava za medije, neposrednih kontakata sa predstavnicima medija ili pisanog obavještenja o izvršenoj reviziji za određeni period godine, što podrazumijeva i redovno objavljivanje spiska revidiranih subjekata u Službenim novinama Federacije BiH. Izvještaji o izvršenim revizijama postavljeni su na Web siteu Ureda za reviziju, a u toku godine održana je i press konferencija, na kojoj su prezentirani glavni nalazi izvršene revizije. Sa započetom praksom Ured za reviziju će nastaviti i u svom budućem radu.

Unutar internih organizacijskih i strukturalnih aktivnosti Ured za reviziju je u 2004. godini izvršio predaktivnosti za upošljavanje novog osoblja, izvršio je neophodno opremanje dijela uredskog prostora za odlaganje arhive i biblioteke i kontinuirano je, kroz interna akta Ureda, utvrđivao politiku uspješnog poslovanja.

2. Organizacija Ureda za reviziju, kadrovi i edukacija uposlenih

2.1 Organizacija Ureda za reviziju

Ured za reviziju budžeta/proračuna u FBIH djeluje u skladu sa Zakonom o reviziji budžeta/proračuna u FBIH («Sl. novine FBIH», br. 48/99) kojim su uređeni pravni položaj i sjedište, glavne funkcije Ureda za reviziju, rukovođenje, nadležnosti i ovlaštenja, osiguranje kvaliteta rada, izvještavanje i objavljivanje izvještaja, finansiranje, kao i druga pitanja od značaja za rad ove specijalizirane nezavisne revizijske institucije u Federaciji BiH.

Uredom za reviziju rukovode generalni revizor i zamjenik generalnog revizora, koji nisu iz istog konstitutivnog naroda. Generalnog revizora i zamjenika generalnog revizora imenovao je Predsjednik FBIH, na prijedlog Vlade FBIH, uz predhodnu saglasnost Parlamenta FBIH.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta uređeni su unutrašnji odnosi Ureda za reviziju (sistematizacija radnih mjesta, način upravljanja, planiranje poslova itd.). Unutrašnja organizacija utvrđena je na bazi općih standarda revizije, kako bi se obezbijedila: racionalna organizacija rada i efikasno rukovođenje u izvršavanju poslova i zadataka; provođenje utvrđene politike i pravilno i potpuno izvršavanje zakona i drugih propisa iz svoje nadležnosti; ostvarivanje adekvatne saradnje sa institucijama FBIH i obavljanje svih drugih poslova iz svoje nadležnosti.

Poslovi iz nadležnosti Ureda za reviziju vrše se u okviru slijedećih organizacijskih jedinica:

- Kabinet generalnog revizora i zamjenika generalnog revizora
- Sektor za reviziju (grupa klijenata 1)
- Sektor za reviziju (grupa klijenata 2)
- Sektor za pravne i opće poslove
- Područni ured Bihać
- Područni ured Mostar
- Područni ured Tuzla

2.2 Kadrovi

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Uredu za reviziju sistematizovana su 52 radna mjesta. Na dan 31.12. 2004. godine bila su uposlena 34 uposlenika.

Struktura uposlenih je sljedeća:

- Menadžment 2 izvršioca
- Viši revizor 4 izvršioca
- Revizor 12 izvršilaca
- Mlađi revizor 5 izvršilaca
- Pomoćni revizo 1 izvršilac
- IT revizor 1 izvršilac
- Šef Kabineta – HRM, revizor za informisanje 1 izvršilac
- Služba za pravne i opće poslove 8 izvršilaca

Od 34 uposlena, na dan 31.12. 2004. godine, akademsko zvanje magistra ima jedan uposlenik, 25 uposlenika je sa visokom stručnom spremom, dva sa višom stručnom spremom, pet sa srednjom stručnom spremom i jedan uposlenik sa nižom stručnom spremom.

Pregled uposlenih po stručnoj spremi, po uredima, prikazan je u sljedećoj tabeli:

Organizacijska shema	Broj uposlenih po stručnoj spremi, po uredima					
	Mr.	VSS	VŠS	SSS	NS	Ukupno
Generalni revizor	1					1
Zamjenik generalnog revizora		1				1
Ured Sarajevo		15	2	4		21
Područni ured Mostar		5		1	1	7
Područni ured Bihać		2				2
Područni ured Tuzla		2				2
Ukupno:	1	25	2	5	1	34

2.3 Edukacija uposlenih

U prošloj godini posebna pažnja bila je posvećena edukaciji uposlenih.

Stručno osposobljavanje uposlenih se vršilo:

- edukacijom u organizaciji Švedskog ureda za reviziju,
- internom edukacijom uposlenih,
- ostala edukacija uposlenih

Edukacija u organizaciji Švedskog ureda za reviziju

Edukacija u organizaciji Švedskog ureda za reviziju, koja je bila predviđena «Planom aktivnosti za 2004. godinu Švedskog ureda za reviziju», vršena je tokom cijele godine. Navedena edukacija obuhvatila je stručno osposobljavanje menadžera, revizora i ostalog osoblja, kroz održavanje seminara i putem radionica. Obuka za revizore se odvijala u teoretskom i praktičnom smislu, kroz implementaciju Priručnika «Vodič za reviziju javnog sektora». Također, obezbijedeni su tečajevi za usavršavanje znanja Engleskog jezika.

Vodič za reviziju koji je izrađen krajem 2003. godine (rađen prema Međunarodnim INTOSAI revizijskim standardima), a u čijoj izradi su sudjelovali predstavnici sva tri SAI-a u BiH, i predstavnici Švedskog ureda za reviziju, svoju primjenu imao je u 2004. godini, sa svrhom ujednačavanja revizijskog djelovanja na cijelom području BiH i Revizijskim Vodičem je utvrđena metodologija revizijskog rada i njegovom primjenom i primjenom međunarodnih INTOSAI revizijskih standarda, revizori Ureda za reviziju su na najsvrsishodniji način usmjereni ka ekonomičnoj, efikasnoj i uspješnoj reviziji. Prilikom promovisanja Vodiča za reviziju, održan je radni sastanak, na kojem su prisustvovali uposleni iz sva tri SAI-a BiH.

Interna edukacija uposlenih

Interna edukacija uposlenih se odvijala kontinuirano tokom godine, uz redovan tok aktivnosti, putem uputstava i smjernica. Interna edukacija se odnosila na upoznavanje revizora sa značajnim

pitanjima iz oblasti revizije i ostalih uposlenih sa važećim zakonskim i drugim propisima, kako bi se postigla bolja osposobljenost osoblja u cilju djelotvornijeg i efikasnijeg obavljanja planiranih aktivnosti u 2004. godini, kao i stalnog unapređenja rada, kroz doradivanje metodologije revizijskog rada i svih drugih elemenata neophodnih za izradu što kvalitetnijeg revizijskog izvještaja.

Ostala edukacija uposlenih

Ostala edukacija uposlenih odvijala se putem:

- seminara iz oblasti računovodstva i revizije,
- edukacije mlađih revizora za sticanje zvanja ovlašteni revizor,
- edukacije na usavršavanju Engleskog jezika,
- ostala edukacija (seminari, radionice, radni sastanci i dr.)

3. Stalna sredstva i implementacija IT strategije

3.1 Stalna sredstva

Središnji ured u Sarajevu i područni uredi u Bijaću, Mostaru i Tuzli trenutno su smješteni u poslovnim zgradama i prostorima koje su Odlukom o prenosu poslovnih zgrada i prostora Zavoda za platni promet Federacije BiH prenesene na Ured za reviziju. Odluka o prijenosu poslovnih zgrada i prostora Zavoda za platni promet Federacije BiH, br. 02-219 od 18.05.2001. godine još uvijek nije u cijelosti realizirana, jer nije riješeno pravo raspolaganja nad pomenutim prostorom.

Međutim, problem neriješenog poslovnog prostora je mnogo složeniji. Naime, i trenutno raspoloživi uredski prostor je nedovoljan, a proširivanjem, Planom određenih aktivnosti, kroz implementaciju IT strategije i planiranim povećanjem revizijskog osoblja, kao i potrebe modernizovanja u odlaganju i čuvanju arhivske dokumentacije čini ga još složenijim. Biće potrebno, u najskorije vrijeme, trajno riješiti ovo značajano pitanje.

Stoga je potrebno da se u Planu i programu rada Ured za reviziju za 2005. godinu posebno akcentira ovaj problem i da menadžeri Ureda za reviziju, putem odbora oba doma Parlamenta FBiH i putem Vlade FBiH nastoje osigurati potreban poslovni prostor, kako bi se nesmetano izvršavale Zakonom utvrđene aktivnosti Ureda za reviziju.

3.2 Implementacija IT strategije

Dio aktivnosti implementacije IT sistema, donacije Švedskog ureda za reviziju, prenesen je iz prethodne godine i odvijao se prvom dijelu tekuće godine: izgradnja dijela pasivne mreže, konfiguracija i umrežavanje štampača, isporuka i konfiguracija softvera za backup (Veritas).

U saradnji sa Švedskim uredom za reviziju instaliran je i softver za intranet.

IT sistem ureda obezbjeđuje on-line vezu središnjeg ureda u Sarajevu sa područnim uredima sa dužinom trajanja polovine radnog vremena, korištenje uredskih paketa za izradu revizijskih izvještaja, korištenje mrežnih resursa, elektronske pošte, pristup Internetu.

Implementirana je sigurnosna politika ureda i ostvarene pretpostavke za daljnje aktivnosti implementacije razvojne IT strategije ureda.

Poslovne potrebe Ureda, podrška menadžmenta i ostalih zaposlenika rezultirale su da se instalirani softver (uredski paket) i konfigurisani servisi u značajnoj mjeri koriste.

Krajem godine produžene su licence za antivirusni softver i prešlo na novu verziju (enterprise) što je automatiziralo update i olakšalo administriranje antivirusnog softvera na laptopima, a zajedno sa novim windows XP service pack-om 2 stvorile se pretpostavke za sigurnije dial-up konekcije na Internet .

U toku prošle godine je osvježena web stranica novim sadržajima, a priprema svih konačnih verzija revizijskih izvještaja za objavu je urađena u Uredu.

Za potrebe finansijske revizije je obezbijedena jedna radna stanica i dozvole za pristup izvještajima aplikacije Trezora (FIMS) za korisnika federalnog budžeta, dok su za korisnike kantonalnog budžeta ostvarene samo tehničke pretpostavke, a procedura dobijanja dozvole za pristup je u toku.

4. Revizija finansijskih izvještaja

Ured za reviziju u skladu sa Zakonom o reviziji budžeta/proračuna u FBiH izvršio je reviziju finansijskih izvještaja: Budžeta FBiH, budžeta kantona, budžeta općina, izvanbudžetskih fondova i javnih preduzeća. Pored navedenih revizija, vrše se i specijalne revizije na zahtjev institucija i nadležnih ministarstava, po odobrenju Parlamenta FBiH.

Revizija finansijskih izvještaja je imala za cilj davanje mišljenja o tome:

- da li su finansijski izvještaji sastavljeni u skladu sa važećom zakonskom regulativom,
- da li godišnji obračuni odražavaju tačan i istinit prikaz poslovanja tokom godine i stanja na kraju godine,
- da li su ekonomično, efikasno i uspješno organizacije koristile sredstva u obavljanju svojih funkcija.

Nakon obavljene revizije finansijskih izvještaja, klijentima su dostavljeni nacrti izvještaja o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja sa datim mišljenjem i ostavljenim rokom za očitovanje.

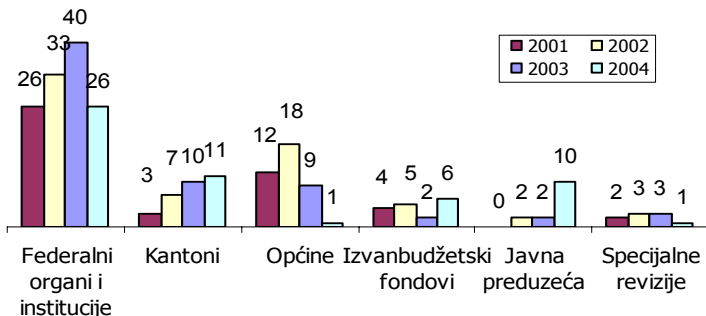
Po isteku ostavljenog roka sačinjeni su konačni izvještaji o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja sa uvaženim osnovanim primjedbama na nacрте izvještaja od strane klijenta. Konačni izvještaji o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja dostavljani su nadležnim organima i menadžmentu.

U 2004. godini izvršena je revizija finansijskih izvještaja za 2003. godinu kod korisnika navedenih u tabeli kako slijedi:

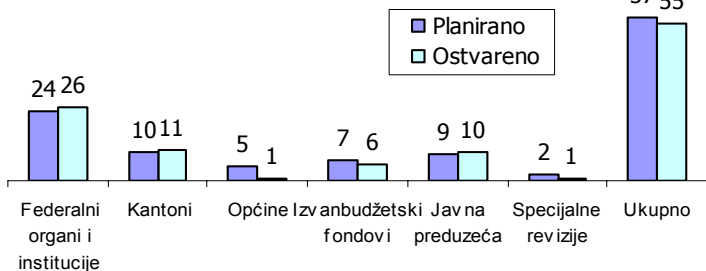
R.br.	Korisnik budžeta	Revidirani korisnici u 2001.g.	Revidirani korisnici u 2002.g.	Revidirani korisnici u 2003.g.	Revidirani korisnici u 2004.g.	Plan za 2004.g.	Indeks 6/7x 100
	1	2	3	4	5	6	7
1	Federalne institucije	26	33	40	26	24	108
2	Kantoni i kant.institucije	3	7	10	11	10	110
3	Općine	12	18	9	1	5	20
4	Izvanbudžetski fondovi	4	5	2	6	7	86
5	Javna preduzeća	-	2	2	10	9	111
6	Specijalne revizije	2	3	3	1	2	50
	UKUPNO	47	68	66	55	57	97

Revizija finansijskih izvještaja obavljena je kod 55 subjekata, što je manje za 3% u odnosu na plan. Navedeno smanjenje, najvećim dijelom, odnosi se na smanjenje broja revizija kod općina. Mada je u 2004. godini predviđena revizija 5 općina, revidirana je samo jedna. Razlog tome je preusmjerenost revizija na druge nivoe, a jedan od razloga je i taj što je smanjen broj revizora. Reviziju u protekloj godini je obavljalo 11 timova sa prosječno dva revizora u timu. U toku godine jedan revizor napustio je Ured i prešao u drugu organizaciju, a jedan je otišao na bolovanje, tako da je Ured ostao bez jednog tima u drugoj polovini 2004. godine.

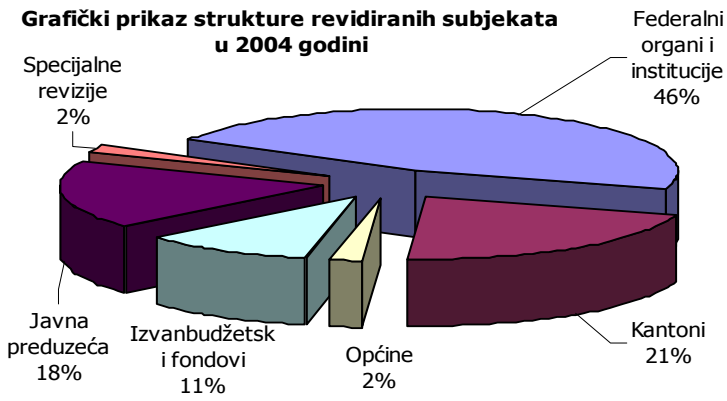
Grafički prikaz revidiranih subjekata po godinama



Grafički prikaz planiranih i revidiranih subjekata u 2004 godini



Grafički prikaz strukture revidiranih subjekata u 2004 godini



Pregled revidiranih subjekata u 2003. godini, po grupama je slijedeći:

a) Budžet FBiH i korisnici budžeta FBiH

1. Budžet Federacije BiH
2. Ured predsjednika Federacije
3. Ured potpredsjednika Federacije
4. Ured potpredsjednika Federacije
5. Vlada Federacije
6. Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH
7. Federalno ministarstvo odbrane
8. Vojska Federacije
9. Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova
10. Federalno ministarstvo pravde
11. Kazneno popravni zavodi
12. Federalno ministarstvo finansija
13. Carinska uprava
14. Poreska uprava
15. Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije
16. Federalno ministarstvo prometa i komunikacija
17. Direkcija za civilnu avijaciju
18. Federalno ministarstvo zdravstva
19. Federalno ministarstvo trgovine
20. Federalno ministarstvo prostornog uređenja i okoliša
21. Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva
22. Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata
23. Federalno ministarstvo rada i socijalne politike
24. Federalno ministarstvo kulture i sporta
25. Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica
26. Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke

b) Budžet kantona i korisnici budžeta kantona

1. Unsko-sanski kanton
2. Posavski kanton
3. Tuzlanski kanton
4. Zeničko-dobojski kanton

5. Bosansko-podrinjski kanton
6. Srednjobosanski kanton
7. Hercegovačko-neretvanski kanton
8. Zapadno-hercegovački kanton
9. Kanton Sarajevo
10. Hercegbosanski kanton
11. Ekonomski fakultet Sarajevo - revizija u toku

c) Budžet općina

1. Općina Ilidža

d) Izvanbudžetski fondovi

1. Federalni zavod za penzijsko i invalidsko osiguranje
2. Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH
3. Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo
4. Zavod zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona Bihać
5. Služba za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanskog kantona Mostar
6. Zavod zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanskog kantona Mostar

e) Javna preduzeća

1. Javno preduzeće Elektroprivreda BiH Sarajevo
2. Javno preduzeće Elektroprivreda HZHB d.d. Mostar
3. Javno preduzeće BH Telekom d.d.-Sarajevo
4. Hrvatske telekomunikacije d.o.o.Mostar
5. Javno preduzeće BH Pošta-Sarajevo
6. Hrvatska pošta d.o.o. Mostar
7. Javno preduzeće Željeznice FBiH
8. Kantonalno javno komunalno preduzeće Sarajevogas Sarajevo
9. Kantonalno javno komunalno preduzeće Vodovod i kanalizacija Sarajevo
10. Direkcija cesta FBiH (Privredno društvo)

f) Specijalne revizije

1. Turistička zajednica Federacije BiH (revizija u toku, jer se čekao godišnji obračun)

Ured za reviziju je zbog objektivnih okolnosti (smanjenog broja revizijskih timova zbog porodiljskog odsustva i prelaska jednog uposlenika u drugu instituciju) dao suglasnost, da Planom za 2004. godinu planiranu reviziju Pravnog fakulteta, izvrši Zavod za računovodstvo i reviziju FBiH, a također je, na traženje Javne ustanove Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo da im se izvrši revizija, dao suglasnost da Javna ustanova može angažirati komercijalu revizijsku kuću, obzirom da Ured za reviziju svojim Planom i programom rada za 2004. nije planirao vršiti tu reviziju, niti je Zaključkom Parlamenta FBiH ta revizija određena kao specijalna.

Ured za reviziju je u 2004. godini izvršio reviziju finansijskih izvještaja 26 korisnika Budžeta FBiH za 2003. godinu, što je manje u odnosu na prethodnu godinu kada je revidirano 40 korisnika budžeta. Razlog tome je što je Ured svojim Godišnjim planom i programom rada za 2004. godinu, predvidio veći broj revizija javnih preduzeća i izvanbudžetskih fondova.

Odabir korisnika federalnog budžeta koji su revidirani izvršen je na osnovu: značajnosti i veličine, iznosa sredstava odobrenog Budžetom za 2003. godinu, kao i da li su isti revidirani u predhodnom periodu i datom mišljenju o finansijskim izvještajima u prethodnom periodu.

Od ukupno planiranog Budžeta Federacije za 2003. godinu, koji je iznosio 1.217.400.000,00 KM revidirano je 1.145.468.170,00 KM ili 94,09%.

Ured je izvršio reviziju 10 budžeta kantona, jednu reviziju korisnika budžeta Sarajevskog kantona i dao saglasnost za vršenje revizije Pravnog fakulteta Sarajevo, također korisnika budžeta Sarajevskog kantona obzirom da je isti bio predviđen planom i programom rada ureda za 2004. godinu. Revidirano je svih 10 kantona u 100% iznosu, čiji budžeti su ukupno iznosili 1.246.061.436,00 KM. Pored toga, posebno je izvršena revizija

Ekonomskog i Pravnog fakulteta u Sarajevu za 2004. godinu, kao korisnika kantonalnog budžeta. Ovo je jedna od revizija u toku, koja je započeta u 2004. godini, a bit će okončana po predaji godišnjeg obračuna Ekonomskog fakulteta u Sarajevu za 2004. godinu.

Tokom 2004. godine izvršena je revizije finansijskih izvještaja 10 javnih preduzeća u kojima državni kapital prelazi 50% učešća u ukupnom kapitalu. U osam preduzeća osnivač je Federacija BiH, a u dva Sarajevski kanton. Prava upravljanja u ovim preduzećima, osnivač je prenio na vlade, odnosno na resorna ministarstva, koji vrše izbor ili daju saglasnost na imenovanja u upravni/nadzorni odbor, preko kojih vrše upravljanje državnim kapitalom u ovim preduzećima.

Od revidiranih preduzeća ni jedno nije dobilo pozitivno mišljenje o finansijskim izvještajima za 2003. godinu. To prije svega upućuje da bi upravljačke strukture trebale razmatrati dosadašnju poslovnu politiku kao i djelovanje okruženja na rad istih, a rukovodne strukture značajnije raditi na efikasnosti provođenja poslovne politike, te kontrolu rada i odgovornosti za ispunjavanje ciljeva, koji su pred njih postavljeni.

Specijalna revizija Turističke zajednice FBIH dijelom je tekuća revizija, jer je obuhvatila reviziju za 2004. godinu, a bit će okončana po predaji finansijskih izvještaja ovog subjekta za 2004.godinu.

Pregled iskazanih revizijskih mišljenja po grupacijama korisnika budžeta, dat je u sljedećoj tabeli:

R. br.	Korisnik budžeta	Iskazano mišljenje					Ukupno
		Pozitivno	Isticanje predmeta	Negativno	S rezervom	Uzdržano	
	1	2	3	4	5	6	7
1	Federalne institucije	-	18	8	-	-	26
2	Kantoni i kantona. institucije	-	1	9	-	-	11
3	Općine	-	-	1	-	-	1
4	Izvanbudžetski korisnici	-	4	2	-	-	6
5	Javna preduzeća	-	5	2	1	2	10
6	Specijalne revizije	-	-	-	-	-	1
	UKUPNO	-	29	22	1	2	55

U tabeli nedostaje mišljenje za Turističku zajednicu Federacije BiH i Ekonomski fakultet Sarajevo, jer su revizije u toku.

U toku revizije konstatovane su određene bitne nepravilnosti prisutne kod federalnih korisnika budžeta i po svim konstatovanim nepravilnostima, u toku revizije, date su određene preporuke. Međutim, iako je zabilježeno određeno poboljšanje u implementaciji preporuka, u toku revizije je konstatovano da preporuke date u prethodnoj reviziji nisu u potpunosti ispoštovane kod određenog broja subjekata, pa je potrebno da se poduzimaju dodatne mjere za poboljšanje nadzora od strane nadležnih institucija i organa.

Pomenutom poboljšanju u implementaciji preporuka Ureda za reviziju zasigurno su doprinijeli odbori za ekonomsku i finansijsku politiku Predstavničkog doma Parlamenta FBiH i za ekonomsku i razvojnu politiku, finansije i budžet Doma naroda Parlamenta FBiH koji su u protekloj godini iskazali punu podršku Uredu za reviziju i poduzeli određene aktivnosti kod nadležnih organa i institucija kako bi se implementirale preporuke Ureda za reviziju, kao i poduzele aktivnosti u pogledu praćenja izvršenja preporuka koje su dali revizori Ureda za reviziju.

Osvrt na IT revizije

U 2004. godini IT revizor ureda izvršio je uvid u IT sisteme 17 od ukupnog broja 55 ili 31 % revidiranih subjekata od čega je 5 federalnih budžetskih institucija, 1 kanton, 3 zdravstvena zavoda (1 federalni i 2 kantonalna) i 8 javnih preduzeća.

U 13 revizijskih izvještaja je ocjena IT sistema i preporuke date u posebnom poglavlju "IT sistem".

Ocjene IT sistema date su u skladu sa INTOSAI revizijskim standardima kao i važećim standardima IT razvoja.

Navodimo neke od nedostataka u radu IT sistema revidiranih subjekata:

- Mali broj subjekata revizije ima strategijske planove IT razvoja kao i sigurnosne IT politike.
- Kod dijela subjekata uočili smo nepopunjenost sistematizovanih radnih mjesta IT specijalista, kao i zastarjele nazive radnih mjesta.

- IT sistem dijela revidiranih subjekata se sastoji od samostalnih računala, što znači neizgrađenu mrežnu infrastrukturu.
- Na radnim stanicama često su instalirani operativni sistemi sa sigurnosnim nedostacima.
- Dio subjekata koristi softvere za usporedno računovodstvenu evidenciju sa trezorom.
- Za dio projekata implementiranih u saradnji sa međunarodnom zajednicom nije obezbijeđen nastavak održavanja po isteku garantnih rokova utvrđenih projektom.
- Uočili smo da nije završena implementacija dijela projekata međunarodne zajednice.
- Dio subjekata koristi tehnološki zastarjeli softver.
- IT sistemi nisu integralni, što znači da se iz računovodstvenih analitika knjigovodstveni nalozi ne prenose automatski u računovodstvene sintetike (glavnu knjigu).
- Razmjena podataka sa okruženjem često nije automatizovana.

Pregled revidiranih subjekata kod kojih je izvršen uvid u IT sistem dat je u priloženoj tabeli:

Redni Broj	Subjekt revizije	Izveštaj «IT sistem»
1	Federalno ministarstvo unutarnjih/unutrašnjih poslova	
2	Carinska uprava	1
3	Poreska/porezna uprava Federacije BiH	2
4	Federalno ministarstvo socijalne politike raseljenih osoba i izbjeglica	3
5	Federalno ministarstvo zdravstva	4
6	Unsko sanski kanton	
7	Federalni zdravstveni zavod Sarajevo	5
8	Kantonalni zdravstveni zavod Sarajevo	6
9	Zdravstveni zavod USK Bihać	7
10	Hrvatske telekomunikacije Mostar	8
11	BH Telecom	9
12	BH pošta	
13	Hrvatske pošte d.d. Mostar	10
14	BH Elektroprivreda	11
15	Elektroprivreda HZHB	12
16	Sarajevogas	13
17	Federalna direkcija za ceste	

5. Javni izvještaj o reviziji budžeta/proračuna FBIH za 2003. godinu

U skladu sa Zakonom o reviziji budžeta/proračuna u FBIH Ured za reviziju je u septembru 2004. godine, dostavio Javni izvještaj o reviziji budžeta/proračuna Federacije BiH za 2003. godinu predsjedniku i podpredsjednicima FBIH i Parlamentu FBIH. U Javnom izvještaju dat je sumaran pregled nalaza i preporuka iz izvršenih revizija finansijskih izvještaja federalnih institucija i organa.

Konačni izvještaji o izvršenoj reviziji, na osnovu kojih je sačinjen Javni izvještaj, su upućivani korisnicima budžeta na uvid i očitovanje. Nakon toga Konačni izvještaji su dostavljani odborima Parlamenta FBIH, a zatim objavljeni na Internet stranici Ureda za reviziju www.saifbih.ba.

5.1 Saradnja sa Odborom za ekonomsku i finansijsku politiku Predstavničkog doma Parlamenta FBIH i sa Odborom za ekonomsku i razvojnu politiku, finansije i budžet Doma naroda Parlamenta FBIH.

Saradnja Ureda za reviziju sa odborima domova Parlamenta FBIH odvija se po utvrđenim Procedurama Parlamenta FBIH.

Prema odredbama članova 26. i 27. Zakona o reviziji budžeta/proračuna u FBIH osiguranje kvaliteta rada Ureda za reviziju je pod kontrolom Odbora za ekonomsku i finansijsku politiku Predstavničkog doma Parlamenta FBIH i Odbora za ekonomsku i razvojnu politiku, finansije i budžet Doma naroda Parlamenta FBIH.

U skladu sa naprijed navedenim, odbori mogu imenovati nezavisnog kontrolora kvaliteta, koji vrši pregled rada Ureda za reviziju da bi utvrdio da li je taj rad u skladu sa zakonom, odobrenim standardima revizije i međunarodno prihvatljivim kvalitetom revizije. Kontrolor kvaliteta, naimenovan u skladu sa Zakonom o reviziji budžeta/proračuna u FBIH, je međunarodno priznata organizacija sa stručnošću u radu institucije za reviziju. Da bi obavljao rad, kontrolor kvaliteta može pregledati dokumentaciju i materijale koje ima Ured za reviziju, razgovarati sa osobljem za reviziju, pratiti ih pri

obavljanju revizije ili provoditi neke druge istražne radnje koje bude smatrao neophodnim.

Kao i prethodnih godina, u januaru 2005. godine održana je zajednička zatvorena rasprava o Javnom izvještaju o reviziji budžeta/proračuna FBiH za 2003. godinu, Odbora za ekonomsku i finansijsku politiku Predstavničkog doma Parlamenta FBiH i Odbora za ekonomsku i razvojnu politiku, finansije i budžet Doma naroda Parlamenta FBiH sa budžetskim korisnicima i revizorima Ureda za reviziju. U skladu sa utvrđenim procedurama, predstavnici Ureda za reviziju bili su na raspolaganju odborima domova Parlamenta FBiH, radi davanja pojašnjenja nalaza i mišljenja iz Izvještaja o izvršenoj reviziji. Također, svi pozvani predstavnici budžetskih korisnika su se odazvali pozivu na raspravu i informirali Odbore, šta su preduzeli po preporukama Ureda za reviziju. Ured za reviziju ocjenjuje pozitivnim činjenicu da su na raspravama o Javnom izvještaju bili prisutni i većina ministara, kao i da su na raspravama sa Odborima Parlamenta FBiH usvojeni kvalitetni zaključci u vezi implementacije preporuka.

6. Ostale aktivnosti Ureda za reviziju

6.1 Učešće u radu Koordinacionog odbora

Generalni revizor i zamjenik generalnog revizora su članovi Koordinacionog odbora institucija za reviziju na nivou sva tri SAI-a u BiH i sudjeluju u radu istog.

U skladu sa Programom rada Koordinacionog odbora institucija za reviziju, menadžment je svoje aktivnosti u 2004. godini usmjerio na: dosljednu primjenu međunarodnih INTOSAI revizijskih standarda; dogradnju pravnog sistema na području državne revizije; jačanje samostalnosti i nezavisnosti; izradu zajedničkih planova stručnog osposobljavanja revizijskog osoblja i njihovoj realizaciji; zajedničko predstavljanje i učešće u međunarodnim institucijama i udruženjima vrhovnih revizijskih institucija u Evropi i svijetu sa svrhom korisne razmjene iskustava i ujednačavanja metoda rada.

Menadžeri Ureda za reviziju su u sklopu djelovanja, kroz rad Koordinacionog odbora, ponovo pokrenuli aktivnosti na formiranju mješovitih revizijskih timova, u cilju vršenja zajedničkih revizija i ujednačavanja kontrole kvaliteta rada.

6.2 Saradnja sa međunarodnim institucijama

U 2004. godini nastavljena je saradnju sa međunarodnim institucijama i to:

- Švedskim uredom za reviziju – na daljem razvoju Projekta revizije javnog sektora i finansijske potpore,
- EU, MMF – razvoj administracije i izgradnja institucija sistema,
- Svjetskom bankom – strukturalno prilagođavanje javnog finansiranja, što je od velikog značaja za jačanje finansijske discipline, transparentnosti i odgovornosti u radu javnog sektora,
- OSCE – interna revizija i interna kontrola,
- USAID – pomoć u računovodstvu i reviziji javnih finansija.

6.3 Ostale aktivnosti

Pored naprijed navedenih aktivnosti, u 2004.godini vršeno je:

- kontinuirano praćenje zakonskih propisa i usaglašavanje akata Ureda za reviziju sa istim,
- saradnje sa institucijama koje vrše stručno osposobljavanje kadrova za obavljanje poslova knjigovodstva budžetskih i izvanbudžetskih korisnika,
- ostali poslovi vezano za funkcioniranje Ureda za reviziju.

7. Finansijsko poslovanje Ureda za reviziju u 2004. godini

U skladu sa Zakonom o reviziji budžeta/proračuna u u FBIH sredstva za rad Ureda za reviziju osiguravaju se u Budžetu FBIH.

Prilikom planiranja sredstava za rad Ureda za reviziju polazna osnova je broj revizija koje se planiraju i broj uposlenih koji su raspoređeni u Središnjem uredu u Sarajevu i područnim uredima u Mostaru, Bihaću i Tuzli. Najveći dio uposlenih u Uredu za reviziju čine revizori sa visokom stručnom spremom, koji rade na cijeloj teritoriji Federacije BiH.

Ukupno odobrena sredstva iz Budžeta FBIH za 2004. godinu za rad Ureda za reviziju iznosila su 2.651.798,00 KM.

Pregled odobrenih i utrošenih sredstava u 2004. godini daje se u slijedećoj tabeli:

R. B.	O P I S	Odobreni Budžet za 2004. godinu	Ostvareni rashodi i izdaci za 2004. godinu	Index (4:3)
1	2	3	4	5
1.	Plaće i naknade troškova uposlenih	1.756.080,00	1.315.501,35	74,91
	Bruto plaće i naknade	1.585.830,00	1.188.358,68	74,94
	Naknade troškova uposlenih	170.250,00	127.142,67	74,68
2.	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	175.340,00	131.991,93	75,28
	Doprinosi poslodavca	175.340,00	131.991,93	75,28
3.	Izdaci za materijal i usluge	654.762,00	383.507,87	58,57
	Putni troškovi	231.086,00	165.058,10	71,43
	Izdaci za energiju	73.176,00	26.414,28	36,10
	Izdaci za komunalne usluge	51.038,00	44.101,95	86,41
	Nabavka materijala	65.640,00	21.379,84	32,57
	Izdaci za usluge prevoza i goriva	59.744,00	22.554,40	37,75
	Unajmljivanje imovine i opreme	12.906,00	0,00	0
	Izdaci za tekuće održavanje	71.741,00	41.412,51	57,73
	Izdaci osiguranja, banakarskih usluga	28.602,00	13.134,00	45,92
	Ugovorene usluge	60.800,00	49.452,79	81,34
4.	Tekući transfer	4.356,00	4.352,20	99,91
	Transfer za Koordinacioni odbor	4.356,00	4.352,20	99,91
5.	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	61.620,00	12.321,79	20,00
	Nabavka opreme	61.620,00	12.321,79	20,00
	UKUPNO	2.651.798,00	1.847.675,14	69,68

Ukupni ostvareni rashodi i izdaci Ureda za reviziju iznose 1,847.675.,14 KM što je u odnosu na odobrena sredstva 69,68%.

Sredstva odobrena u Budžetu za 2004. godinu na pojedinim ekonomskim kodovima su bila nedovoljna za neometan rad Ureda. Odlukom Vlade FBiH o unutrašnjoj preraspodjeli sredstava, na osnovu vlastitih ušteda, Uredu za reviziju su odobrena sredstva na stavkama: izdaci za komunalne usluge i grantovi drugim nivoima vlasti. Preraspodjela sredstava je bila neophodna prvenstveno iz razloga što Prijedlog finansijskog plana dostavljen od strane Ureda za reviziju za 2004. godinu nije usvojen od strane Federalnog ministarstva finansija/financija, tako da za navedene stavke nisu odobrena sredstva, odnosno odobreno je nedovoljno sredstava.

Naročito skrećemo pažnju na činjenicu da Uredu za reviziju ima nedovoljan broj vozila s obzirom da je priroda samog posla rad na terenu. Također, tražena je preraspodjela sredstava sa Nabavke materijala na teret stavke Nabavka opreme, koja je trebala biti uključena u Rebalans Budžeta za 2004. godine. Kako su izmjene i dopune Budžeta za 2004. godinu usvojene u januaru mjesecu 2005. godine, sredstva su ostala neutrošena, jer se procedura nabavke nije mogla provesti prije odobrenja sredstava. To je i razlog neutrošenog dijela sredstava na ovoj stavci. Problem nabavke vozila ostaje i dalje otvoren. Napominjemo i da Ured za reviziju nema trajno riješen problem poslovnog prostora, a i trenutno raspoloživi prostor nije uslovan za rad. Sva kancelarijska oprema je preuzeta od Zavoda za platni promet FBiH i da je ista dotrajala i neadekvatna za korištenje.

8. Zaključak

Relizirajući Plan i program rada za 2004. godinu, Ured za reviziju je, profesionalno i kvalitetno izvršavao svoje poslove i zadatke. Pouzdano, objektivno i vjerodostojno je sačinjavao i prezentirao revizijske izvještaje sa ciljem da podstječe i utječe na poboljšanje cjelokupnog finansijskog poslovanja na prostorima FBIH, i namjerom da organima zakonodavne i izvršene vlasti u FBIH pomogne kod donošenja ispravnih odluka, koje će dovesti do ekonomičnog, efikasnog i uspješnog trošenja javnog novca.

U toku obavljanja poslova revizije finansijskih izvještaja u 2004. godini, Ured za reviziju nije imao smetnji od strane revidiranih subjekata. Sa korisnicima je ostvarena korektna saradnja, što je omogućilo da se poslovi i zadaci izvrše u skladu sa datim nadležnostima i ovlaštenjima.

Problem na koji se želi ukazati u ovom izvještaju je, da se do kraja 2004. godine, nije riješilo pitanje poslovnog prostora, kao i pravo raspolaganja poslovnim prostorima bivšeg Zavoda za platni promet FBIH. To je vrlo izražen problem, kojemu će se u 2005. godini morati posvetiti dužna pažnja.

Ured za reviziju će nastaviti sa započetim nedovršenim aktivnostima iz 2004. godine u 2005. godini (po planu edukacija) i iste će, zajedno sa ostalim zadacima, definirati u Planu i programu rada za 2005. godinu.

Uzimajući u obzir naprijed navedeno, potrebno je da Ured za reviziju svoje aktivnosti u 2005. godini, prvenstveno, usmjeri na slijedeće aktivnosti:

- aktivnosti koje vode potpunoj nezavisnosti Ureda za reviziju,
- osiguranju kvaliteta revizije,
- jačanju sistema interne kontrole kod korisnika javnih prihoda,
- osposobljavanju za vršenje revizije učinka,
- primjeni Vodiča za reviziju i metodologije zasnovane na INTOSAI međunarodnim standardima, uključujući etički kodeks revizora,
- obezbjeđenju potrebnog i trajnog uredskog prostora,

-
- ostvarenju potpune implementacije IT strategije,
 - ostvarenju potpune implementacije politike menadžmenta ljudskim resursima-HRM,
 - razvijanju politike i strategije odnosa s javnošću,
 - osiguranju kontinuiranog stručnog osposobljavanja osoblja internom edukacijom i edukacijom u organizaciji Švedskog ureda za reviziju,
 - stalnoj saradnji sa ostalim revizijskim institucijama, sa ciljem korisne razmjene iskustava, ujednačavanja metoda rada, razmjene informacija i proširivanja znanja,
 - uspostavljenje saradnje i članstvo u Međunarodnim asocijacijama i sudjelovanje u radu istih,
 - uspostavljanju informacijskog centra-elektronske arhive, biblioteke,
 - osiguranju stalne prezentacije Ureda putem Interneta i drugih medija,
 - ostale kontinuirane aktivnosti Ureda, organizacijske, strukturalne, savjetodavne (Koordinacioni odbor, Švedski ured za reviziju, EU, MMF, OSCE, USAID, CAFAO, Svjetska banka, US TREASURY i dr.)

U svrhu ostvarenja naprijed navedenih ciljeva bit će potrebno, uz maksimalno angažovanje svih uposlenih, da se u 2005. godini puna pažnja posveti obezbjeđenju nezavisnosti Ureda za reviziju, osiguranju trajnog poslovnog prostora, kadrovskom jačanju i obezbjeđenju potrebnih finansijskih sredstava za nesmetan rad i izvršavanje zakonom utvrđenih nadležnosti.

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl. oec.

s.r.

Generalni revizor

Mr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

s.r.